

W świecie przyrody i ekologii

Opracowały:

mgr Małgorzata Jabłońska

lic. Beata Kowalczyk

mgr Agnieszka Lewandowska

mgr Patrycja Sidor

lic. Daria Zima

rok szkolny 2012/2013

I. Wprowadzenie

Zgodnie z założeniami Koncepcji Rozwoju Tęczowego Przedszkola w Dzierzgoniu w roku szkolnym 2012/2013 będzie realizowany program ekologiczny „W świecie przyrody i ekologii”.

Świat przyrody – piękny , fascynujący i tajemniczy – częścią tego świata jest także człowiek. Świat ten dostarcza nam pozytywnych emocji, ciszy, wzruszenia, wzbudza zainteresowanie podziw i szacunek ; świat odkryty , a jednak wciąż na nowo odkrywany.

Zatem w dobie gwałtownych zmian i szybkiego rozwoju cywilizacji coraz większego znaczenia nabierają pojęcia : ekologia, edukacja ekologiczna, ochrona środowiska. Człowiek od zarania dziejów , korzystając z bogactw naturalnych ziemi , wyrządził jej wiele krzywd , które stanowią poważne zagrożenie równowagi biologicznej. Zanieczyszczone powietrze, woda, gleba, obumierające drzewa, ginące zwierzęta – „ wołają o pomoc ”. Ochrona środowiska przyrodniczego jest koniecznością. Problem ten dotyczy wszystkich mieszkańców naszej Ziemi.

Już od najwcześniejszych lat należy rozpocząć kształtowanie właściwej postawy człowieka wobec środowiska. Dziecko w wieku przedszkolnym wchodzi w aktywne relacje ze swoim społecznym i przyrodniczym środowiskiem, nawiązuje żywy i silny kontakt z przyrodą. Jest gotowe do jej poznawania i jej ochrony. Poznawanie przyrody, przeżywanie jej piękna i bogactwa, stwarzanie warunków bezpośredniego kontaktu z nią zapewnia dziecku biospołeczny rozwój. Dlatego należy dostarczać dziecku możliwości poznawania przyrody poprzez aktywny i bezpośredni kontakt z nią i jej zjawiskami. Dziecko powinno obserwować, badać, eksperymentować. Dzięki temu stosunek dziecka do obiektów przyrodniczych ekosystemów stanie się bardziej osobisty.

Edukacja z zakresu ochrony i kształtowania środowiska człowieka powinna więc stanowić składową część działalności opiekuńczo-rozwojowo- wychowawczo- dydaktycznej nauczyciela i rodziców. Ważne jest również to, aby poprzez konkretne działanie w środowisku i dla środowiska, dzięki swojej bezpośredniości, zadawaniu dorosłym „kłopotliwych, ekologicznych pytań”, wytykaniu sprawców zagrożeń, poznawaniu piękna swojego regionu – pobudzały do refleksji innych i zachęcały do działań na rzecz środowiska.

Treści programowe odwołują się do wskazań Podstawy Programowej – obszary 4.3, 11.1, 12.1, 12.2.

Program skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym, tj. od 3 do 6 lat. Realizowanie różnorodnych zadań wychowawczo – dydaktycznych stwarza możliwości wielostronnego intensywnego uczestnictwa dziecka w działaniu, przeżywaniu i poznawaniu otaczającego świata.

Naczelnym zadaniem podczas realizacji treści zawartych w tym programie jest takie ich opracowanie przez nauczyciela, aby potrzeba poznania wynikała z zainteresowania samego dziecka. Dziecko wieku przedszkolnego staje się coraz sprawniejsze. Poznawanie świata za pomocą działania i zmysłów jest dla niego sprawą naturalną.

II. Program zawiera:

- ☒ Główne cele edukacyjne oraz wskaźniki osiągnięcia założonych celów,
- ☒ Działania prowadzące do rozwijania zainteresowania przyrodą i ekologią,
- ☒ Sposób przeprowadzenia ewaluacji,
- ☒ Przykładowe scenariusze zajęć oraz karty pracy

III. Uzasadnienie opracowania programu

Dzieciństwo, to taki okres w życiu, w którym wszystko jest ciekawe. Jest to czas w którym można właściwie ukształtować postawę małego człowieka. Dziecko wychowane w potrzebie kontaktu z przyrodą, nauczone proekologicznego myślenia, w okresie dojrzałym, jest w stanie naprawić lub zneutralizować negatywne skutki gospodarki jego poprzedników na Ziemi.

IV. Przyroda i ekologia w świecie dziecka

Edukacja ekologiczna / wg E. J. Frątczaków/ to „świadomie zamierzona, celowa, planowa, systematyczna i stopniowa działalność nauczyciela (rodziców, opiekunów) wobec dzieci przy ich pozytywnej motywacji i wielostronnej działalności..”. Już w przedszkolu można wprowadzać podstawowe elementy ochrony środowiska naturalnego, przez które będziemy w dziecku kształtować postawę ekologiczną. Postawa ta będzie charakteryzowała się ciekawością świata i współzależnością występującą w tym świecie, poczuciem więzi z przyrodą i ludźmi oraz uczeniem się odpowiedzialności za przyrodę i środowisko.

Wszyscy powinni mieć świadomość, że ochrona i kształtowanie środowiska, w którym żyjemy, jest koniecznością a zatem podstawowym obowiązkiem każdego człowieka, gdyż każdy jest tylko chwilowym użytkownikiem tego środowiska i ma obowiązek przekazać je innym, następnym pokoleniom.

Kształtowanie właściwej postawy wobec środowiska należy rozpocząć od najmłodszych lat, bowiem świadomość człowieka kształtuje się przez całe życie, jednak jej podstawy każdy zdobywa w dzieciństwie i młodości, kiedy jest wrażliwy na wszystko co go otacza. Jednym ze skutecznych czynników aktywizujących dzieci jest kontakt z przyrodą, która jest bogatym źródłem przeżyć, wrażeń, doznań. Bezpośrednie zetknięcie dziecka z przyrodą wywołuje u niego chęć aktywnego działania w niej, a także budzi uczucia opiekuńczości i przyjaźni wobec świata roślin i zwierząt. Jednak w wielu wypadkach w niewystarczającym zakresie i stopniu wykorzystuje się najbliższe środowisko jako miejsce i środek edukacji ekologicznej, a tym samym obserwację i doświadczenie jako metody nauczania i uczenia się, poznawania i przeżywania jej bogactwa i piękna.

W zbliżaniu dzieci przedszkolnych do przyrody i zaznajamianiu ich z zagrożeniami ekologicznymi szczególnie ważne jest uczenie się przez przeżywanie. Stwarza ono optymalne warunki do rozbudzania uczuć dzieci, a także sprawia, że wiedza o przyrodzie ożywionej i nieożywionej, i zasobach jej ochrony staje się wartością, której chcemy bronić i dla której chcemy pozyskać innych.

V. Główne cele programu:

- ☞ Zbliżenie dziecka do świata przyrody i poprzez poznawanie go dostrzeganie jego piękna, nabywanie opiekuńczego stosunku do świata roślin i zwierząt, kształtowanie mądrego i umiejętnego współżycia człowieka z przyrodą, rozwijanie poczucia troski i odpowiedzialności o obecną i przyszłą jakość życia na ziemi,
- ☞ Włączenie do planu pracy przedszkola oddziaływań proekologicznych,
- ☞ Umożliwienie podejmowania działań ekologicznych w najbliższym otoczeniu i we własnym życiu.

VI. Cele szczegółowe:

- ☞ Rozbudzenie potrzeby kontaktu z przyrodą
- ☞ Uświadomienie znaczenia i piękna otaczającego środowiska naturalnego
- ☞ Uświadomienie odpowiedzialności za stan środowiska w najbliższym otoczeniu

- ☒ Zaznajomienie z podstawowymi zasadami ochrony środowiska i rozumienie konieczności ich przestrzegania
- ☒ Stworzenie możliwości oddziaływania poprzez edukację dzieci na ich najbliższych.
- ☒ Pogłębienie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na Ziemi.
- ☒ Kształtowanie własnego „ja” w harmonii ze środowiskiem;
- ☒ Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego;
- ☒ Poznanie słownictwa o treści przyrodniczo-ekologicznej,
- ☒ Zrozumienie znaczenia powietrza, wody w życiu człowieka, roślin i zwierząt
- ☒ Kształtowanie właściwych nawyków dotyczących oszczędzania wody,
- ☒ Rozbudzanie chęci dbania o środowisko poprzez zbieranie makulatury, zużytych baterii itp.

VII. Metody i formy realizacji programu:

- ☒ metody podające (przyswajanie): opowiadanie, pogadanka, wiersze, piosenki,
- ☒ metody problemowe (odkrywanie): prace badawczo- rozwojowe, zajęcia terenowe, obserwacje, eksperymentowanie,
- ☒ metody aktywnego działania

FORMY PRACY:

- ☒ zabawa oraz inne formy działalności dzieci pozwalające na rozwijanie własnej inicjatywy,
- ☒ spacer , wycieczki,
- ☒ zajęcia organizowane przez nauczycielkę z całą grupą lub w małych zespołach,
- ☒ udział w akcjach organizowanych w przedszkolu, udział w konkursach

VIII. Treści programowe

Treści programowe programu edukacji ekologicznej zostały podzielone na cztery żywioły: Powietrze, Ogień, Woda i Ziemia. Jeden żywioł realizowany jest przez okres dwóch miesięcy. Każdy z żywiołów obchodzi swoje święto, w tym dniu wszystkie dzieci uczestniczą w uroczystości, na której następuje rozstrzygnięcie konkursu plastycznego. Ponadto przez cały rok szkolny dzieci uczestniczą w akcjach: zbiórka makulatury, zużytych baterii, nakrętek,

elektro – śmieci oraz zużytych tonerów od drukarek. Program obejmuje również współpracę ze środowiskiem: wycieczki do: oczyszczalni ścieków, sklepów RTV i AGD, pracowni garncarskiej w Malborku. W zaplanowanych działaniach uwzględniony został również Festiwal Piosenki Ekologicznej oraz quiz ekologiczny mający na celu sprawdzenie wiedzy dzieci zdobytej podczas realizacji programu. Plany działań na poszczególne miesiące ukazują poniższe tabele.



Październik, Listopad

14 Listopada – Dzień Czystego Powietrza

SPODZIEWANE EFEKTY:

DZIECKO:

- rozumie znaczenie pojęcia powietrza oraz czynny udział w doświadczeniach i zabawach z powietrzem
- wie, że wiatr to ruch powietrza
- rozróżnia rodzaje wiatru
- podaje przykłady szkodliwej i pożytecznej działalności wiatru
- naśladuje odgłosy wiatrów o różnej sile z wykorzystaniem np.: głosu, szelestu kartek, woreczków foliowych
- potrafi wysnuwać wnioski na podstawie doświadczeń
- wie jakimi środkami transportu podróżujemy w powietrzu, i potrafi podać przykłady zwierząt latających

P O W I E T R Z E	Działania		
	3,4-latki	5,6-latki	
	1.	<p style="text-align: center;">Gdzie się ukryło powietrze?</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnienie co to jest powietrze • zapoznanie ze znaczeniem powietrza w życiu człowieka • puszczanie baniek mydlanych 	<p style="text-align: center;">Co to jest powietrze?</p> <ul style="list-style-type: none"> • doświadczenia związane z powietrzem, • obserwacja doświadczeń, • wyciąganie odpowiednich wniosków
	2.	<p style="text-align: center;">Kiedy powietrze nie jest czyste?</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwrócenie uwagi na zanieczyszczenia powietrza za 	<p style="text-align: center;">Zapoznanie ze źródłami zanieczyszczeń powietrza</p>

	<p>pomocą ilustracji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ukazanie szkodliwej działalności fabryk, dymu papierosowego i innych zanieczyszczeń powietrza • zwrócenie uwagi na udział człowieka w zanieczyszczaniu powietrza
3.	<p>Jak powstaje wiatr?</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabawy z wiatraczkami • dmuchanie kolorowych piórek, kawałków bibuły, waty • wywołanie wiatru poprzez poruszanie kartkami 	<p>Pożyteczna i szkodliwa działalność wiatru</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie urządzeń wykorzystujących siłę wiatru i dlaczego te urządzenia są ekologiczne • zapoznanie z negatywną działalnością wiatru (huragan, wichura)
4.	<p>„Wiatr-psotnik”</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie siły wiatru poprzez zabawę • marsz w kole przy piosence z wprawionymi w ruch paskami kolorowej bibuły • zabawy ruchowe z wykorzystaniem chusty Animacyjnej 	<p>Przyjemny wiaterek czy niszczycielski huragan?</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie rodzajów wiatru <p>poprzez ilustrowanie ruchem siły wiatru</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie różnych rodzajów wiatru (wietrzyk, wichura, huragan...)
5.	<p>Odgłosy wydawane przez wiatr</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstracja różnych odgłosów wiatru (szeleszczenie papierem, folią, kartonem, głosem.) • wysłuchanie odgłosów wiatru z płyty CD 	<p>Czym można podróżować w przestworzach a co lata w powietrzu?</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazowanie środków transportu, którymi podróżujemy w powietrzu (balon, lotnia, helikopter, samolot...)

			<ul style="list-style-type: none"> wymienienie zwierząt latających
	6.	Konkurs plastyczny pt. „Podniebny Latawiec”	

Dodatkowe działania towarzyszące realizacji programu:

Żywiol Powietrze:

- ☞ okresowe założenia kalendarza pogody,
- ☞ obserwacja ruchu, kierunku i siły powietrza,
- ☞ wykonanie wiatromierzy z patyczków i pasków bibuły,
- ☞ puszczanie latawców
- ☞ opracowanie gazetki informacyjnej dla rodziców „Co zanieczyszcza powietrze?”



Grudzień, Styczeń

9 stycznia- Dzień Ligi Ochrony Przyrody

24 stycznia – Święto Ognia

SPODZIEWANE EFEKTY:

DZIECKO:

- Wie jak wygląda i do czego jest potrzebny ogień
- Zna właściwości ognia tj. ciepło, jasność
- Rozróżnia rodzaje oświetlenia stosowanego dawniej i dziś – wie jak wygląda i jak działa lampa naftowa
- zna niebezpieczeństwa związane z ogniem i wie że nie należy bawić się ogniem
- wie jak należy zachować się właściwie podczas pożaru, zna numery alarmowe i wie że nie należy dzwonić pod te numery dla zabawy
- podaje przykłady urządzeń elektrycznych i rozumie niebezpieczeństwa związane z prądem

Działania			
O G I E Ń	3,4-latki		5,6-latki
	1.	<p>Co to jest ogień i do czego jest nam potrzebny?</p> <ul style="list-style-type: none">• poznanie wyglądu i przydatności ognia w naszym życiu• naśladowanie ruchu płomienia poprzez zabawę	<p>Do czego służy ogień i jakie ma właściwości?</p> <ul style="list-style-type: none">• przedstawienie żywiołu ognia oraz jego właściwości tj. ciepło, jasność (mapa pojęciowa)• ukazanie roli ognia w życiu człowieka

2.	<p>Oświetlenie dawniej i dziś (świeca- żarówka)</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie wyglądu świecy i żarówki • prezentacja żarówki i świecy (włączenie lampki ,zapalenie świecy) 	<p>Zapoznanie z oświetleniem stosowanym dawniej i dziś (świeca, lampa naftowa, żarówka)</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie wyglądu i sposobu działania lampy naftowej • ukazanie różnic pomiędzy oświetleniem stosowanym dawniej i dziś
3.	<p>Dlaczego ogień może być niebezpieczny?</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie negatywnego znaczenia ognia • zwrócenie uwagi na konieczność zachowania ostrożności w posługiwaniu się ogniem 	<p>Pożar- właściwe zachowanie się podczas pożaru;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie numerów alarmowych (dziecko wie ,że nie można dzwonić pod te numery dla zabawy) • poznanie skutków pożaru
4.	<p>Prąd nie służy do zabawy-</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstawowe zasady bezpieczeństwa • zwrócenie uwagi na niebezpieczeństwo związane z gniazdkami elektrycznymi znajdującymi się w domu i w przedszkolu 	<p>Bezpieczna energia w domu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie zasady bezpiecznego korzystania z prądu i urządzeń elektrycznych codziennego użytku • rozróżnianie i nazywanie przedmiotów działających na prąd • gromadzenie przydatnej wiedzy o prądzie.
5.	<p>Oswojenie dzieci z ogniem</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie panowania człowieka nad żywiołem ognia (demonstracja gaszenia świecy i ogniska) • Wspólne ognisko 	

	6.	Konkurs plastyczny pt. „Kolorowy lampion”
--	----	--

Dodatkowe działania towarzyszące realizacji programu:

Żywiol Ogień

- 🔗 spotkanie ze strażakami
- 🔗 wycieczka do sklepu ze sprzętem RTV i AGD
- 🔗 opracowanie gazetki informacyjnej dla rodziców
- 🔗 „Oszczędzam energię – chronię klimat” – akcja oszczędzania światła (naklejki przy kontaktach)



Luty, Marzec

22 Marca – Światowy Dzień Wody

SPODZIEWANE EFEKTY:

Dziecko:

- rozumie znaczenie wody w życiu człowieka
- zna różne rodzaje akwenów wodnych
- zna zwierzęta żyjące w wodzie
- zdobywa doświadczenia badawcze w zakresie wód
- rozumie potrzebę oszczędzania wody
- akceptuje działania ludzi na rzecz ochrony wód

	L.p.	Grupa dzieci 3-4 letnich	Grupa dzieci 5-6 letnich
W O D A	1.	Czym jest woda dla człowieka? <ul style="list-style-type: none">• rozumienie znaczenia wody w życiu człowieka.	Czym jest woda dla człowieka?: <ul style="list-style-type: none">• rozumienie znaczenia wody w życiu człowieka
	2.	Zapoznanie z rodzajami akwenów wodnych : <ul style="list-style-type: none">• morze,• jezioro,• rzeka,• staw	Rozpoznawanie i rozróżnianie akwenów wodnych : <ul style="list-style-type: none">• ocean,• morze,• jezioro,• rzeka,• staw

3.	Poznanie wybranych zwierząt żyjących w wodzie : <ul style="list-style-type: none"> • ryby, • raki 	Poznanie zwierząt żyjących w wodzie: <ul style="list-style-type: none"> • w oceanach, • morzach • jeziorach • rzekach • stawach
4.	Zabawy z wodą : <ul style="list-style-type: none"> • określanie zapachu, smaku i stanu wody; • co pływa, co tonie? 	Zabawy z wodą : <ul style="list-style-type: none"> • określanie zapachu, smaku, stanu wody; • co rozpuszcza się w wodzie?
5.	Jak oszczędzać wodę? : zabawa dydaktyczna. <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie ze sposobami racjonalnego i oszczędnego korzystania z wody. 	Poznanie przyczyn zanieczyszczeń wody oraz sposobu jej oczyszczania.
6.	Konkurs plastyczny „Gdzie mieszka woda?”	

Dodatkowe działania towarzyszące realizacji programu:

Żywiol Woda:

- 📍 wycieczka do oczyszczalni ścieków
- 📍 konkurs międzygrupowy „Znaczek – przypomneczek oszczędzaj wodę”
- 📍 opracowanie gazetki informacyjnej dla rodziców „Woda źródłem życia”
- 📍 wycieczka do oceanarium



Kwiecień, Maj

22 Kwietnia – Dzień Ziemi

SPODZIEWANE EFEKTY:

- poznanie rodzajów odpadów i ich wpływu na środowisko oraz możliwości recyklingu;
- poznanie przyrody poprzez odkrywanie, eksperymentowanie, przeżywanie i poszukiwanie
- zapoznanie się z przyczynami zanieczyszczenia wody, powietrza, gleby i lasów oraz ze sposobami zapobiegania tym zanieczyszczeniom
- pogłębienie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na Ziemi
- poznanie podstawowych zasad ochrony przyrody
- ponoszenie odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego
- właściwe reagowanie na niszczenie środowiska przez rówieśników i dorosłych

DZIAŁANIA		
	DZIECI 3-4 -LETNIE	DZIECI 5-6 –LETNIE
Z I E M I A	1. Zapoznanie dzieci z wyglądem planety Ziemia. <ul style="list-style-type: none">• Poznawanie modelu kuli ziemskiej-globusa:• wskazywanie kontynentów, oceanów, mórz.	Zapoznanie dzieci z nazwami niektórych planet układu słonecznego. <ul style="list-style-type: none">• Poznawanie modelu kuli ziemskiej-globusa,• Poznawanie zawodów związanych z kosmosem : kosmonauta, astronom

		<ul style="list-style-type: none"> Poznawanie nazw wybranych planet Układu Słonecznego(Mars ,Jowisz ,Neptun) słuchanie ciekawostek na temat satelity ziemi-Księżycy.
2.	<p>Dostrzeganie powtarzających się zjawisk:</p> <ul style="list-style-type: none"> DZIEŃ I NOC 	<p>Dostrzeganie rytmu w przyrodzie(cykliczny układ kalendarza) oraz w życiu i działalności człowieka.</p> <ul style="list-style-type: none"> tworzenie własnego kalendarza
3.	<p>Nasze morze, nasze góry</p> <ul style="list-style-type: none"> poznanie krajobrazu morza i gór 	<p>Nasza Polska</p> <ul style="list-style-type: none"> poznanie krajobrazu gór i morza tereny zalesione tereny podmokłe
4.	<p>DZIEŃ ZIEMI-wykonanie transparentu ekologicznego na przemarsz ulicami miasta- konkurs plastyczny.</p>	
5.	<p>Dbamy o nasze środowisko -Poznawanie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego wynikających z niszczycielskiej działalności ludzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Obserwowanie otoczenia, wymienianie jego elementów. Wyrzucanie odpadów w miejscach niedozwolonych, Segregacja odpadów, śmieci. 	<p>Dbamy o nasze środowisko -Poznawanie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego wynikających z niszczycielskiej działalności ludzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> poznanie wyglądu fabryk w Polsce zatrucie gleby, wyrzucanie odpadów w niedozwolonych miejscach, poznanie pojęć „odpady” „surowce wtórne”, „segregacja”, „recykling
6.	<p>Zapoznanie ze trybem życia kreta;</p> <ul style="list-style-type: none"> Dlaczego <i>kret</i> może żyć pod ziemią? <p>Poznanie wyglądu kreta i jego domu</p>	<p>Poznanie wybranych mieszkańców gleby i ich użyteczności dla ludzi i przyrody</p> <ul style="list-style-type: none"> kret, dżdżownica, mrówka, mysz polna.

Dodatkowe działania towarzyszące realizacji programu:

Żywiol Ziemia:

- 🔗 zorganizowanie wyjazdu do pracowni garncarskiej w Malborku
- 🔗 przygotowanie inscenizacji „Nasza Ziemia”
- 🔗 nawiązanie współpracy z Urzędem Miejskim – referat środowiska
- 🔗 opracowanie gazetki informacyjnej dla rodziców „Dbajmy o Ziemię”

Ogólne działania towarzyszące realizacji programu:

- 🔗 zbiórka makulatury, nakrętek, elektro - śmieci, zużytych baterii i tonerów
- 🔗 Rada szkoleniowa
- 🔗 „Co wiemy o ekologii?” quiz ekologiczny sprawdzający wiedzę zdobytą w trakcie realizacji programu
- 🔗 Festiwal Piosenki Ekologicznej

IX. Ewaluacja programu

Realizacja programu umożliwi nauczycielowi dokonywanie systematycznej ewaluacji, której można dokonać poprzez:

- 🔗 zbadanie opinii rodziców, zorganizowanej w formie ankiety, dotyczącej wpływu programu na rozwój dzieci,
- 🔗 ankietę dla nauczycielek sprawdzającą przydatność i atrakcyjność programu
- 🔗 analizę osiągnięć dzieci,
- 🔗 quiz ekologiczny, sprawdzający wiedzę zdobytą w ciągu realizacji programu ekologicznego
- 🔗 udział w konkursach.

Ewaluacja służy także samemu nauczycielowi, który ma na jej podstawie możliwość dokonania samooceny swojej pracy z dziećmi oraz okazje do autorefleksji nad swoimi kompetencjami, wiedzą merytoryczną o wiedzy ekologicznej dziecka w wieku przedszkolnym.